

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 2

Матеріали

*Міжнародної науково-практичної конференції
“Правова держава та демократичне суспільство:
фактори розвитку та взаємодії”
м. Київ, МАУП, 14 квітня 2016 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2016

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 3 від 30.03.16)*

Редакційна колегія:

М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
М. Л. Головка, д-р іст. наук, проф.;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
В. І. Литвиненко, канд. юрид. наук, доц.;
В. В. Рябцев, канд. техн. наук, доц.

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 2: Матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. “Правова держава та демократичне суспільство: фактори розвитку та взаємодії”, 14 квітня 2016 р. / редкол.: М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2016. — 448 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

Пеньков С. В. Теоретичний генезис проблеми використання службових тварин в оперативно-розшуковій діяльності.....	177
Погорєлова І. С. Політична культура українського суспільства у вимірі європейських цінностей	179
Севрук В. Г. Проблеми дослідження етнічних мотивів вчинення злочинів.....	182
Стасюк С. В. Зміни податкового законодавства 2016 року як запорука демократизації суспільства	184
Трембіцький А. М. Схилення до розголошення комерційної таємниці: проблеми визначення меж відповідальності.....	187
Утвенко В. В. Правове регулювання соціального захисту окремих категорій непрацездатних громадян України.....	191
Kharchenko O. V. Logic bomb as a rhetorical means of humor.....	195
Чмир О. Б. До проблеми становлення правового демократичного суспільства в Україні	197
Чупрій Л. В. Аксіологічні та гуманітарні аспекти формування правової держави в Україні	200
Шклярук С. Г. Трастові послуги як інструмент виведення активів з України.....	203
Шусть В. В. Ціннісні системи українського суспільства – ідеологічний хаос	205
Якубенко Н. В. Українське дисидентство другої половини 1950-х – 1960-х рр. – зародкова форма громадянського суспільства.....	209
Авсієвич А. В. Правовий характер ознак міжнародного арбітражу	212
Берестецька Л. М. Тенденції розвитку електронного бізнесу в Україні.....	215
Бігдаш В. Д. Особливості формування принципів менеджменту страхової діяльності в Україні.....	218
Гавловська А. В. Оптимальні податки як складова частина іміджу держави та як спосіб подолання правового нігілізму громадян	221
Гончаренко Є. Ю. Сучасна “правова лінгвістика” як питання семантико-стилістичних особливостей перекладу юридичних текстів з німецької мови	224
Григор’єва М. І. Міжнародний досвід взаємодії держави і суспільства щодо профорієнтаційної роботи та довузівської підготовки молоді.....	227

ДО ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ ПРАВОВОГО ДЕМОКРАТИЧНОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

Демократія є найкращою формою політичного устрою розвинутого суспільства; тобто суспільства, що має розвинуті політичну свідомість та політичну культуру. Тому демократія є найбільш прийнятною для України. Відомий вислів прем'єр-міністра Великобританії Вінстона Черчілля: “Повсюди доводиться чути, що демократія — найгірший спосіб керівництва державою, однак усі інші способи, що колись були випробувані людьми, є ще гіршими”.

У чинній редакції Основного Закону України закладені загальні основи для розвитку прямої демократії в нашій державі. В ст. 1 та ст. 5 Конституції закріплено, що “народ України здійснює первісну та верховну владу в країні, є носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в державі”. Це визначає право народу на здійснення влади як безпосередньо, так і через органи державної влади та місцевого самоврядування.

Звісно, наша демократія є недосконалою, модифікованою, однак безсумнівно, Україна — демократична країна в контексті тих світових процесів, за якими ми її тепер оцінюємо. Демократія є змістом руху нашої країни вперед, її існування.

За визначенням американського соціолога й політолога Семюеля Гантінгтона, демократія в Україні належить до “нових демократій”, які формуються у контексті “третьої світової хвилі”. Специфіка української демократії полягає в тому, що вона не має ні політичної, ні соціальної, ні ціннісної основи. Тут можна згадати, як приклад, традиції Київської Русі, Запорізької Січі, “однак ми чудово розуміємо, що соціалізація поколінь за роки радянської влади була порушена, тому спиратися на ці традиції можемо лише умоглядно, міфотворчо. Тож починаємо цей відлік лише з часів “розбудови” чи ще кількох останніх років від часу розпаду Радянського Союзу” [1].

Відстоювання демократії сьогодні є беззаперечним в українських науково-політологічних колах та має бути фундаментальним для державотворців. Незважаючи на різкі протести з боку громадськості, значна частина якої досі живе мірками тоталітарного радянського суспільства. На жаль, у передвиборчі періоди багато політиків користаються з цієї позиції для захоплення та утримання, узурпації влади. (Як приклад, часи “режиму Януковича”, який став Президентом України в більшості завдяки надіям східного електорату на “батьку, який прийде і порядок наведе”, незважаючи на декілька судимостей та відсутність політичної компетентності. Також яскравий приклад авторитету Партії регіонів — подібної до комуністичної партії СРСР та російської партії “Єдина Росія”, в яких відсутня демократична політична культура та присутня тоталітарна політична свідомість.)

Хвороба комуністичного тоталітаризму ХХ століття перекутила світогляд українців та досі дається взнаки. Страх перед змінами, бажання “сильної руки”, відсутність відповідальності за власні дії та власний вибір, політична анемія, тощо — наслідки манкуртизації політичної свідомості українців, які є серйозною перешкодою на шляху становлення правового демократичного суспільства.

“Для чого перейменовувати міста та вулиці?”, “Для чого скидати пам’ятники Леніну?”, “Це ж наша історія!” — такі та багато інших подібних висловлювань тепер часто чуємо серед громадськості в Україні. Такий ірраціональний спротив політичним змінам свідчить про закомплексованість громадян та їх нездатність побачити конструктивний хід розвитку українського суспільства.

Очевидно, що правова демократична держава будується за відсутності будь-яких елементів тоталітарної системи, рудименти якої ми досі переживаємо в Україні. Корупція, “політична зашореність”, невігластво та некомпетентність, відсутність стратегічного бачення розвитку подій, безвідповідальність та безідейність, гальмування реформ — це ті елементи радянського тоталітарного механізму, які виховувались в українцях десятиліттями, і яких важко позбутися теперішнім можновладцям.

Надія оздоровлення українського суспільства лежить на молодому поколінні, яке є незаангажованим у політичному дискурсі та вільним у власному виборі, оскільки не має наперед визначених тоталітарних понять. Що ми бачимо на прикладі Революції Гідності 2013–14 років.

Виховання політичної свідомості та політичної культури серед української молоді — найперше завдання на шляху становлення правової демократії в Україні. “Щоб демократія стала у суспільстві новою діючою системою влади, важливо щоб люди не тільки розуміли сутність її основних принципів, а й були згодні жити згідно з цими принципами — самостійно, без постійної опіки, всесильної влади, з усією повнотою відповідальності” [2, 94].

Сьогодні існує великий ряд визначень “політичної свідомості” та “політичної культури”, їх структури, змісту та функцій. Але незважаючи на це політологічне багатоманіття, усі дослідники сходяться на єдиній думці, що вони є необхідними для формування громадянського суспільства, як основи правової демократичної держави.

“Згідно з визначенням, наведеним у політологічному словнику, політична свідомість — це опосередковані відображення політичного життя суспільства, суттю яких є проблема влади, розвиток і задоволення інтересів та потреб політичних суб’єктів; сукупність поглядів, оцінок, установок, які, відображаючи політико-владні відносини, набувають відносної самостійності” [3, 148]. “Політична свідомість характеризує всю сукупність духовних утворень, що визначають здатність людини існувати у політичній сфері, взаємодіяти з органами управління, нести відповідальність за реалізацію прав і свобод” [4, 260]. “Від функціонуючих у суспільстві політичних уявлень особистостей, що формуються під впливом політичної освіти, залежить зміст і характер політичного процесу, а також творчі здібності особистості, які породжують якісно нові матеріальні та духовні цінності суспільного значення, а звідси: творчість — свідомо, цілеспрямована, активна діяльність особистості, яку можна розглядати як вищу форму людської діяльності, що ґрунтується на накопиченому суспільством досвіді та на індивідуальній компетенції особистості” [5]. “Формування політичної свідомості громадян — це прогрес суспільства” [6].

Зміна політичної свідомості може відбутися двома шляхами: революційно — як ми бачимо сьогодні, після подій на Майдані у 2013–14 роках та з початку війни на сході України; еволюційно — через політичне виховання у школах та вищих навчальних закладах. Перший шлях має радикальний характер, швидкі та очевидні результати; проте так само має властивість до швидкого розчарування, політичної апатії. Другий шлях — довготривалий, на перспективу, але більш фундаментальний і вкорінений.

1. Віктор Швець, Юна Шайхалієва. Особливості становлення демократії та впровадження демократичних цінностей в Україні й світі [Електронний ресурс] // Журнал Верховної Ради України "Віче". — 2010. — № 17 / В. Швець, Ю. Шайхалієва. — Режим доступу: <http://www.viche.info/journal/2183/>
2. Політологія: курс лекцій / Навчальний посібник. — Тернопіль: "Магнолія Плюс", 2004. — 236 с.
3. Політологія: Навч. посіб. для студентів, викладачів ВНЗ / За ред. М. П. Гетьманчука. — К.: Знання, 2011. — 415 с.
4. Юрій М. Ф. Політологія. Підручник. — Київ: Дакор КРТ, 2006. — 416 с.
5. Северинчик О. П. Творчі мотиви впливу політичної освіти на політичну свідомість особистості [Електронний ресурс] // Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Філософія. Психологія. Педагогіка. — 2007. — № 2 (2) / О. П. Северинчик. — Режим доступу: http://novyn.kpi.ua/2007-2-2/17_Severenchik.pdf
6. Сервецький І., Редька В. Формування політичної свідомості громадян — прогрес суспільства [Електронний ресурс] // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. — 2012. — № 91 / І. Сервецький, В. Редька. — Режим доступу: http://papers.univ.kiev.ua/1/jurydychni_nauky/articles/servetskiy-i-redka-v-forming-of-political-consciousness-of-citizens-is-progr_19598.pdf